

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

FOB 2023-9

Ligebehandlings- nævnets praksis om afvisning af klager med henvisning til rets- fortabende passivitet

Resumé

25. april 2023

En borger klagede til Ligebehandlingsnævnet over, at han havde været udsat for ulovlig forskelsbehandling af sin skytteforening.

Almindelige emner

21.9

Ligebehandlingsnævnet afviste at tage stilling til, om borgeren havde været udsat for ulovlig forskelsbehandling, da det var nævnets vurdering, at et eventuelt krav på godtgørelse var bortfaldet, fordi borgeren havde udvist retsfortabende passivitet. Nævnet lagde i den forbindelse vægt på, at borgeren havde klaget til nævnet ca. et år efter, at den angiveligt diskriminerende handling havde fundet sted.

Forvaltningsret

12.4

29.9

Ombudsmanden indledte en undersøgelse på baggrund af borgerens klage. Ligebehandlingsnævnet genovervejede i den anledning sin praksis og besluttede at ændre denne, således at nævnet ikke længere ud fra betragtninger om retsfortabende passivitet i relation til et eventuelt krav om godtgørelse ville afvise at realitetsbehandle en klage vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt klageren havde været udsat for ulovlig forskelsbehandling. Det samme gjaldt i forhold til spørgsmålet om forældelse af et eventuelt krav om godtgørelse. Ombudsmanden foretog sig på den baggrund ikke mere vedrørende disse forhold.

Ligebehandlingsnævnet oplyste, at nævnet som følge af praksisændringen ville kontakte klagerne i de sager, hvor praksisændringen kunne have betydning, og oplyse dem om muligheden for at bede om genoptagelse. Denne fremgangsmåde gav under de foreliggende omstændigheder ikke ombudsmanden anledning til bemærkninger.

(Sag nr. 22/00566)

I det følgende gengives ombudsmandens udtalelse om sagen:

Ombudsmandens udtalelse

1. Sagens baggrund

Skytteforening B tilbagekaldte den 28. september 2020 A's våbenpåtegning.

A klagede herefter den 4. oktober 2021 til Ligebehandlingsnævnet, der i en afgørelse af 20. december 2021 afviste at realitetsbehandle klagen, idet nævnet vurderede, at et eventuelt krav på godtgørelse som følge af påstået ulovlig forskelsbehandling på grund af handicap var bortfaldet, fordi A efter nævnets opfattelse havde udvist "retsfortabende passivitet". Nævnet lagde i den forbindelse vægt dels på tidsspændet mellem, at den angiveligt diskriminerende handling havde fundet sted i september 2020, og klagen til nævnet, dels på, at A ikke i den mellemliggende periode havde henvendt sig til skytteforeningen herom, herunder med krav efter handicapdiskriminationsloven.

Den 20. december 2021 anmodede klager Ligebehandlingsnævnet om at genoptage sagen, hvilket nævnet imidlertid afviste ved en afgørelse af 31. januar 2022.

A klagede herefter til ombudsmanden over Ligebehandlingsnævnets afgørelse.

2. Ombudsmandens høring af Ligebehandlingsnævnet

Den 29. september 2022 bad ombudsmanden Ligebehandlingsnævnet om en udtalelse om A's sag og den generelle praksis, som A's sag var udtryk for.

Ombudsmanden skrev følgende til nævnet:

"Efter ligebehandlingsnævnslovens § 1 er Ligebehandlingsnævnets opgave efter klage at tage stilling til, om der i konkrete tilfælde er sket overtrædelse af forbud mod forskelsbehandling i den lovgivning, som nævnet behandler klager efter. Endvidere kan nævnet efter samme lovs § 2 bl.a. tilkende godtgørelse, i det omfang det følger af disse love m.v.

En klage kan indbringes for nævnet af den, der har retlig interesse i sagen, jf. ligebehandlingsnævnslovens § 1, stk. 8.

Der er ikke en lovbestemt frist for, hvornår en klage kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet. Nævnet kan dog afvise at behandle en klage, som ikke skønnes egnet til behandling ved nævnet, hvis det er åbenbart, at der ikke kan gives medhold i sagen, eller hvis klageren ikke har retlig interesse i sagen (§ 8, stk. 1-3, i lov om Ligebehandlingsnævnet). Muligheden for at afvise klager til Ligebehandlingsnævnet på grund af retsfortabende passivitet ses ikke at være omtalt i den relevante lovgivning eller forarbejderne hertil.

Det er antaget i ombudsmandspraksis og i den forvaltningsretlige litteratur, at der ikke gælder en almindelig uskrevet frist for udnyttelse af en klageinstans inden for den offentlige forvaltning, og at almindelige privatretlige synspunkter og regler om forældelse ikke finder anvendelse. Hvis der ikke er fastsat en lovbestemt klagefrist, vil en rekursinstans derfor som udgangspunkt skulle behandle selv meget sent indkomne klager.

Efter omstændighederne vil en rekursmyndighed dog kunne afvise at behandle en klage over en meget gammel afgørelse. Det gælder formentlig, hvis afgørelsen ikke har nogen retlig eller faktisk betydning, og klageren derfor ikke har nogen retlig interesse i at få afgørelsen ændret, eller hvis forholdet ikke længere lader sig oplyse.

Jeg henviser til FOB 1990.250, FOB 2006.316, FOB 2015-3, Niels Fenger, Forvaltningsret (2018), s. 1025 f., Karsten Revsbech m.fl., Forvaltningsret – Almindelige emner, 7. udgave (2022), s. 391, og Hans Gamlemtoft-Hansen m.fl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 969 f.

På den baggrund beder jeg Ligebehandlingsnævnet om at udtale sig om den foreliggende sag og A's klage.

Jeg beder for det første om, at Ligebehandlingsnævnet gør nærmere rede for det retlige grundlag for afgørelsen om, at A har udvist retsfortabende passivitet og har fortabt retten til at gøre et eventuelt krav gældende som følge af påstået ulovlig forskelsbehandling på grund af handicap.

Jeg beder for det andet Ligebehandlingsnævnet om at redegøre for grundlaget for, at betragtninger om retsfortabende passivitet skulle have betydning for, om nævnet som offentlig myndighed – uafhængigt af godtgørelsesspørgsmålet – skal realitetsbehandle en klage for dermed at få afklaret, om der er sket en krænkelse af reglerne om forskelsbehandling på grundlag af handicap.

Endelig beder jeg om, at Ligebehandlingsnævnet – i det omfang passivitetssgrundsætninger måtte have betydning for nævnets adgang til at afvise at realitetsbehandle en klage over forskelsbehandling – gør rede for de kriterier, som efter nævnets opfattelse indgår i en bedømmelse af, om der foreligger retsfortabende passivitet, herunder til forholdet mellem en sådan passivitetssgrundsætning og de almindelige forældelsesregler.”

3. Ligebehandlingsnævnets udtalelse

Ligebehandlingsnævnet besvarede ombudsmandens høring ved brev af 27. marts 2023.

Nævnet skrev bl.a. følgende:

”Ligebehandlingsnævnet kan oplyse, at nævnet ved principiel afgørelse af 2. marts 2023 genoptog A’s sag og fastslog, at det ikke var i strid med handicapdiskriminationsloven, at skytteforening B tilbagekaldte hans våbenpåtegning (...).

Ved den principielle afgørelse har Ligebehandlingsnævnet ændret praksis om betydningen af retsfortabende passivitet i relation til et eventuelt godtgørelseskrav.

Praksisændringen betyder, at retsfortabende passivitet i relation til et eventuelt krav om godtgørelse ikke afskærer klageren fra at få prøvet spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende har været udsat for ulovlig forskelsbehandling. Retsfortabende passivitet vil herefter alene kunne have betydning for, om klageren i tilfælde af ulovlig forskelsbehandling har krav på en godtgørelse.

Ligebehandlingsnævnet har identificeret 38 afgørelser, hvor nævnet ikke har givet klageren medhold som følge af udvist retsfortabende passivitet. Sagerne er afgjort fra den 13. november 2013 og frem. Hovedparten af afgørelserne er truffet fra 2017 og frem.

I én af sagerne er klageren efterfølgende afgået ved døden. I to af sagerne er der senere sket genoptagelse af sagen samt materiel behandling af spørgsmålet om påstået forskelsbehandling, efter at klagerne havde fremlagt nye oplysninger, der ændrede nævnets vurdering af, om der var udvist retsfortabende passivitet.

Ligebehandlingsnævnet vil nu kontakte klagerne i de øvrige sager og oplyse dem om, at de som følge af nævnets praksisændring har mulig-

hed for at anmode om at få genoptaget deres sag. Denne fremgangsmåde er valgt, da det dels ikke er givet, at klageren stadig ønsker sagen behandlet, herunder idet der som udgangspunkt fortsat ikke vil kunne opnås godtgørelse som følge af retsfortabende passivitet, og da det dels er sandsynligt, at en række af sagerne skal afvises som uegnet til nævnbehandlingsbehandling, da det ikke længere er muligt at oplyse dem på skriftligt grundlag.

Ligebehandlingsnævnet vil endvidere orientere om praksisændringen i et nyhedsbrev samt på sin hjemmeside.

Ligebehandlingsnævnet kan i øvrigt oplyse, at nævnet på samme principielle nævnsmøde tog stilling til tre sager, som angik betydningen af forældelse. Efter nævnets hidtidige praksis har også forældelse af godtgørelseskravet betydet, at Ligebehandlingsnævnet ikke har forholdt sig til, om klageren er blevet udsat for ulovlig forskelsbehandling.

Med afgørelsen af de tre principielle sager har nævnet på tilsvarende vis ændret den hidtidige praksis om betydningen af forældelse af godtgørelseskravet. Nævnet har således slået fast, at heller ikke forældelse i relation til godtgørelseskravet afskærer klageren fra at få prøvet spørgsmålet om, hvorvidt den pågældende har været udsat for ulovlig forskelsbehandling. Forældelse vil fortsat have betydning for, om klageren i tilfælde af ulovlig forskelsbehandling har krav på en godtgørelse.

Ligebehandlingsnævnet har identificeret 13 sager, som har været behandlet efter nævnets hidtidige praksis om forældelse. Nævnet vil også kontakte disse klagere og oplyse dem om, at de som følge af nævnets praksisændring har mulighed for at anmode om at få genoptaget deres sag. Også denne praksisændring vil blive kommunikeret ud i et nyhedsbrev samt på nævnets hjemmeside.”

4. Ombudsmandens bemærkninger

Ved et brev af 25. april 2023 meddelte ombudsmanden A, at ombudsmanden havde besluttet ikke at indlede en undersøgelse af Ligebehandlingsnævnets nye afgørelse af 2. marts 2023.

Ombudsmanden skrev samme dag følgende i et brev til Ligebehandlingsnævnet:

”Jeg konstaterer, at nævnet som følge af min høring har ændret praksis, således at nævnet ikke længere ud fra betragtninger om retsfortabende

passivitet vil afvise at realitetsbehandle en klage vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt klageren har været udsat for ulovlig forskelsbehandling. Betragtninger om retsfortabende passivitet vil herefter alene kunne have betydning for, om klageren i tilfælde af ulovlig forskelsbehandling har krav på en godtgørelse.

På den baggrund foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Jeg har ikke herved taget stilling til nævnets nærmere anvendelse af principper om retsfortabende passivitet i forhold til nævnets afgørelser om tilkendelse af godtgørelse.

Nævnets praksisændring med hensyn til forældelse giver mig ikke anledning til bemærkninger.

...

Nævnets fremgangsmåde med hensyn til genoptagelse af tidligere afsluttede sager giver mig under de foreliggende omstændigheder ikke anledning til bemærkninger.

Jeg har herved lagt vægt på, at Ligebehandlingsnævnet vil rette henvendelse til alle de klagere, hvis sager er afgjort efter den hidtidige praksis, og som praksisændringen kan have betydning for, og vil oplyse dem om muligheden for at få deres sag genoptaget.

Endvidere har jeg ikke grundlag for at tilsidesætte Ligebehandlingsnævnets vurdering af, at det ikke er givet, at en klager på nuværende tidspunkt fortsat ønsker nævnets stillingtagen til, om klageren har været udsat for ulovlig forskelsbehandling, herunder når nævnet som følge af formueretlige regler og grundsætninger måske ikke vil kunne tilkende godtgørelse i sagen.

Endelig er det indgået i min vurdering, at Ligebehandlingsnævnet skønner, at en række af sagerne, såfremt der indgives anmodning om genoptagelse, vil skulle afvises fra realitetsbehandling, da det ikke længere er muligt at oplyse dem på skriftligt grundlag, og de derfor er uegnede til nævnsbehandling, jf. § 8, stk. 1, i lov om Ligebehandlingsnævnet (lovbekendtgørelse nr. 1230 af 2. oktober 2016)."